

ԶՅՈՒՆԷ ԼԵՆԻՆԸ

ՊԵՏՏՐՈՍ — ՄԱՆԿԶՐԱՏԲԱԺԻՆ — ՅԵՐԵՎԱՆ
1935

Նկարներ ԲԵԼՅԱՆԻՆԻ
Փոխադ. Հ. ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ

Պատ խմբագիր Ա. Հայրյան. Տեխ խմբագիր Հ. Տեր Դավթյան.
Սրբագրիչ Մ. Գեվորգյան.

Հանձնված է արտադրության 20X-1535 ք Ստորագրված է
տպելու 1X1- 9 5 ք Ստուսփորմատ + 6 - 105.148 Գլավիւս
Վ. 274. Պատվեր № Բ016 Տիւմ 15000.

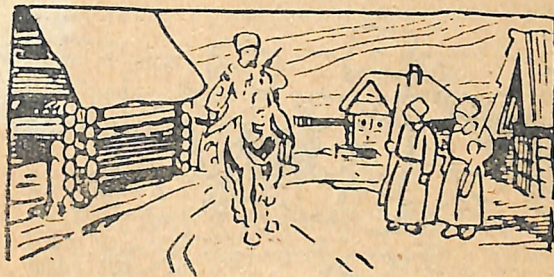
Тип. им. Стачки 1902 г. АЧК Т РОСІОВ-ЛОИ

3299

891.714

9-63

30 MAY 2011

1.

Վաղ առավոտ եր:

Ձյունի մեջ թաղված գյուղի ուղղու-
թյամբ սլանում եր մի ձիավոր:

Նա հողմի արագությամբ գյուղը մտավ
և առանց ձին կանգնեցնելու հարցրեց փո-
ղոցում գտնվող կարմիր բանակայիններին.

— Վրտեղ ե շտաբը:

— Վոր ծովես քեպի աջ, յերրորդ տունը
շտաբն ե, — պատասխանեցին նրանք:

Ձիավորն արագ սլացավ քեպի աջն տունը,
ձիուց ցած թռավ, սանձի ծայրն անցկացրեց
ցանկապատին ու ներս մտավ:

Ձրավորը հագիվ 17 տարեկան կլինեք:

Աչքի եյին ընկնում նրա յերկար գրատը և հեծելակի հրացանը:

— Ո՞ւմ եք ուզում, — հարցրեց սեղանի մոտ նստած մարդը:

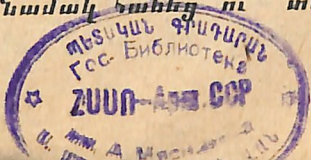
— Յես շտապ ուզում եմ գնդապետին տեսնել, — պատասխանեց յեկվորը:

— Սպասեցեք:

Մի քանի րոպեյից հետո ներս մտավ զընդապետը:

— Ի՞նչ կա, ընկեր, — հարցրեց նա:

Յեկվորը դանակով կտրեց գրատի փեշի կարը, մի նամակ հանեց ու տվեց գնդապետին:

Գնդապետն արագ նամակն աչքի անցկացրեց ու ասաց:

— Ընկեր Յանեկ, դուք կֆաք շտաբում: Կարող եք գնալ:

Յերբ վոր լրաբերը դուրս գնաց, գնդապետը դարձավ իր ոգնտկանին.

— Լսիր, Վասիլ, մեր զործը վատ ե: Կարգա, թե ինչ լուր ե բերել այդ փոքրիկը: Վասիլը նամակը կարդաց ու ասաց.

— Այո, լավ չե: Պետք ե հրամակագմին խորհրդակցության կանչել:

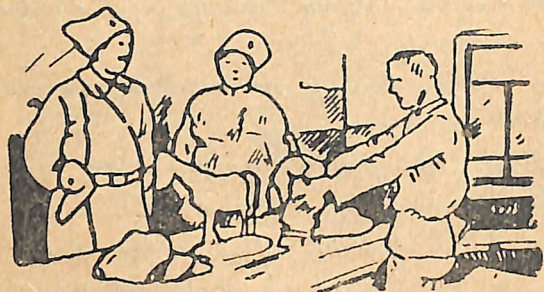
— Իսկ տղան քաջ տղա յե, — ծիծաղեց գնդապետը: Տեսա՞ր վորտեղ եր թագեցրել նամակը. հեշտ չեյիք գտնի:

2.

Այն գունդը, ուր յեկավ լրաբեր Յանեկը, գտնվում եր Գոլուշկին գյուղում — ճակատից 7 կիլոմետր հեռավորության վրա:

Յանեկն ամեն որ զարթնում եր աքաղաղների հետ, ամբողջ ուրը կատարում շտաբի

43395.63

հանձնարարությունները, իսկ ազատ ժամանակ զբաղվում իր սիրած գործով — հացից, կավից մարդ, ձի, շուն եր ծեփում:

— Յես տեսնում եմ, վոր դու շնորքով տղա յես, — ասաց մի անգամ գնդապետը: Շուտով թշնամուն կհաղթենք և քեզ սովորելու կուղարկենք. դու լավ քանդակագործ կդառնաս:

Յանեկի դեմքի վրա ուրախության ժպիտ յերևաց:

3.

Մի անգամ ցերեկով մի լրաբեր յեկավ, գնդապետին մի նամակ հանձնեց ու յետ գնաց:

Իսկ գիշերը լավեց հրետանու ծանր բոմբյունը և գնդացիների տրաքտրաքոցը: Առավոտյան դեմ հրաձգությունը հանդարտվեց: Ցերեկով գնդապետը գունդը գյուղից գուրս հանեց և ասաց.

— Ընկերներ, մեր գնդին մարտական զփվար խնդիր ե տրված: Այսօր առավոտյան մեր զորքի մի մասը յետ նահանջեց, իսկ մյուս մասը մնաց, վոր զսպի սպիտակների գրոհը: Մեզ հանձնարարվում ե փոխաբինել այդ զորամասին և նրան նահանջելու հնարավորություն տալ: Մենք պետք ե զրավենք այդ զորամասի տեղը և մինչև վերջին

հնարավորութիւնը զօպենք թշնամուն: Յեր-
կիրը մեզից այդ ե պահանջում: Յե՛վ մենք,
ընկերներ, այդ պետք ե անենք: Մի քանի
որից հետո մեզ ոգնութեան կզան: Ձեզանից
պահանջում եմ կարգապահութիւն, սառնա-
սրտութիւն և կայունութիւն:

Բարձր ուռան յեղով պատասխանը:

Հենց վոր մթնեց, գունդը ղիրքերը գնաց
և գիշերը փոխարինեց այն զորամասին, վորը
գիմադրութիւն եր ցույց տալիս սպիտակ-
ներին:

Հենց վոր լուսանալ սկսեց, սպիտակները
կարմիրներին վրա կրակ բաց արին:

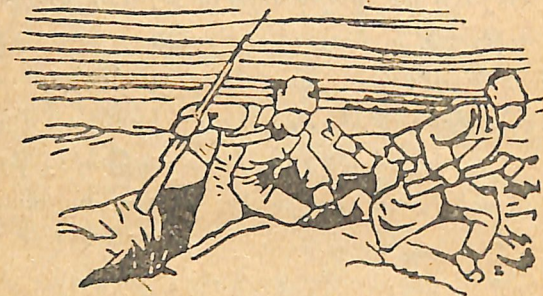
Տա-տա-տա... ճարճատեցին գնդացիները:

Բո՛ււմ... բո՛ււմ... Տա տա-տա... գնդացի-
ների դեմ կռիւի դուրս յեկան թնդանոթները:

Կարմիրներն ել հարվածին հարվածով ելին
պատասխանում:

Վախենալով գրո՞հ տալուց, առանց թիկուն-
քում պահեստի զորամասեր ունենալու, կար-
միրները միայն հրաձգութեամբ պաշտպան-
վում եյին:

Կովի հենց առաջին որը Յանեկի ձին խփվեց: Վայր ընկնելիս ձին նրա վրա վռտը փռաց և Յանեկին ուղարկեցին գյուղ — վերակապական կայանը:

4.

Շղթայում կարմիր բանակայիններն անգործ ձանձրանում էին:

— Սատանաներ, գոնե գրոհեյին, — խոսում էին նրանք իրար հետ: Բայց վոչ, սպիտակները գրոհից այնպես են վախենում, ինչպես շունը փայտից:

Յերեկո եր, բայց զնդացրային կրակը և Թնդանոթների պայթույթները չեյին դադարեց:

Հանկարծ գոչեցին.

— Ողանավ, ողանավ... կրակեցեք, ընկերներ:

Կարմիրներն սկսեցին ողանավին կրակել: Ողանավը մի քանի պտույտ անելով, անհետացավ սպիտակների դիրքերի թիկունքում: Յեվ դրանից հետո, կրակոցն իսկույն սկսվեց:

Ողանավի՝ կարմիրների մեջ առաջացրած խուճապից առույգացած, սպիտակները գրնդակոծությունն ուժեղացրին:

— Տղերք, հո չե՞նք մեռնելու, գյուղը վերադառնանք, — ցրտից ատամները չխկչխկացնելով ասաց կարմիր բանակայիններից մեկը:

— Վախկոտ, դեռ կամավոր ել ե, — ձայն տվին մի քանիսը:

— Վախկոտի վզակոթին տվեք, տղերք. ինչո՞ւ յե խուճապ առաջացնում:

Հանկարծ սպիտակների դիրքերը ծխով պատեց:

Յեվ յերբ ծուխը ցրվեց, կարմիրները

նկատեցին, վոր սպիտակները շարժվելով,
իրենց աջ թևի թիկունքն են անցնում:

— Հեծելազորը մեր յետևն ե անցնում:

— Մի կերպ ազատվեցեք, տղերք: Պա-
ները մեզ կաղամբի պես կկոտորեն, — գո-
չեցին վոմանք:

Այս աղաղակը շփոթեցրեց շատերին:

Մարդիկ դուրս ելին թռչում խրամա-
ներից և սարսափած դեպի գյուղը վազում:
Նրանք սայթաքում ելին, ընկնում, վեր կե-
նում, կրկին ընկնում, դեպի յետ նայում,
կռնում և առաջ վազում:

Գնդապետը նազանը ձեռքին առաջ վազեց
և աշխատում եր կանգնեցնել խենթացած
մարդկանց:

— Կանգ առեք, ընկերներ: Ո՛ւր եք վա-
զում: Առաջ, — խուզոտ ձայնով գոչում
եր նա:

— Համազարկ տվեք:

Մի քանի կարմիր բանակայիններ աղա-
ղակում ելին.

— Ընկեր հրամանատար, փախեք, կսպանեն:

— Յեա ձեզ... — գոռում եր գնդապետը,
սաստիկ հուզված: Առաջ, ընկերներ: Իմ
յետևից...

Բայց նահանջողները նրան չէյին լսում:
Գյուղը մոտ եր: Ահա ջրհորի սյունը, ահա
աճառը...

Բայց այս ի՞նչ ե...:

Նահանջող մարդկանց վողջ մասսան հան-

կարծ քարացավ տեղում. կարծես մի ան-
հաղթահարելի պատվարի դեմ առավ...

Ապուտ յերկնքի ֆոնի վրա պատկերացե-
րը լենինի հսկա կերպարանքը...

Նա ձեռքը պարզել եր առաջ, դեպի սպի-
տակները...

Նահանջող կարմիր բանակայինների խում-
բը քարացավ:

— Լե — նի — ն...:

Խուճապի մատնված կարմիր բանակային-
ների հետ մի անբացատրելի բան պատահեց:

Յերեսները դեպի հեծելազորը դարձնելով,
նրանք «Լե-ե-նի-ն, Լե-ե-նի-ն» գոչելով վա-
զեցին դեպի սպիտակները:

Սպիտակ սպան, թուրը թափահարելով,
գոռում եր զինվորների վրա ու հայհոյում:

Գյուղից, առանց թամբի գյուղական ձիեր
նստած, վրա հասավ կարմիր բանակային-
ների մի դասակ: Դասակի առջևից սլանում
եր Ֆանեկը:

Հրացանների փողաբերաններից բռնած, դա-
սակը միվեց սպիտակների հեծելազորի մեջ...

— Սատկեցրիք ոձերին, տղերք, — գոչում
 էր Յանեկը, հրաքանի կոթով աջ ու ձախ
 խփելով:

Թշնամու հեծելազորը խուճապի մասնվեց
 ու յետ նահանջեց:

Կարմիրներն անխնա կրակելով դեպի
 փախչողները, հարձակվեցին նրանց վրա:

— Լենին, Լենին... — լսվում էր թնդյուն-
 ների միջից:

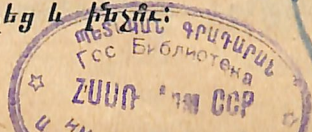
5.

Սպիտակների թողած խրամատներում
 կարմիրներն իրենց կարգի յեն բերում, կըռ-
 վից հետո հանգստանում:

Գնդապետը գլուխը վերակապ կապած,
 գիտում էր հոգնած կարմիր բանակային-
 ներին և սիրտ տալիս:

Մտախոհ կանգ առնելով մի խումբ կար-
 միր բանակայինների մոտ, նա հարցրեց.

— Ընկերներ, ո՞վ գիտե, թե այս բանը
 ինչպես պատահեց: Ո՞վ առաջինը անդամ
 «Լենին» գոչեց և ինչու:

— Ընկեր հրամանատար, չե՞ վոր մենք
բոլորս նրան տեսանք:

— Ո՛ւմ չնրան:

— Լենինին: Նա կենդանի կանգնած եր
մեր առաջ և ձեռքը դեպի սպիտակներն եր
պարզել:

Այս միջոցին, կարծիր բանակայիններից մի
քանիսը, վորոնք կովի ժամանակ մնացել
եյին գյուղում, ասացին, վոր զիշերը Յանեկը
գյուղի ծայրին ձյունից ծեփել եր Լենինի
հսկա արձանը, մոխրով գույն տվել, այն-
պես վոր հնավից արձանը կենդանի մարդու
յիբ նման: Հենց այդ արձանն եր, վոր տե-
սան նա՛նանջողները խուճապի ժամանակ:

— Ահա թե ի՛նչ, — մտախոհ ասաց հրամանա-

տարը: Ուրեմն Յանեկն ողնել ե մեզ...
կեցցե՞... կանչեցեք Յանեկին, — հրամայեց
գնդապետը:

Շատ ման յեկան, բայց Յանեկին վոչ մի
տեղ չգտան:

Շտապ կարգով ձիավորներ ուղարկվեցին.
նրանք վերադարձան ու զեկուցեցին:

— Ընկեր հրամանատար, Յանեկը ծանր
վիրավորված ե: Նա այժմ գտնվում ե գյուղում:

<< Ազգային գրադարան

NL0390432

20 400.

Ц11 34

3299

и 81
- 800 /

В. ЗИНДЕ

СНЕЖНЫЙ ЛЕНИН

АРМЕНГИЗ — ЕРИВАНЬ

